

SIMPOZIJI, POSVETI

Meta Mencej

40. letnica obstoja in delovanja Gerontološkega društva Slovenije

**Ljubljana, velika dvorana Krke d.d.,
1. in 2. december 2009**

Sredi decembra 2009 je Gerontološko društvo Slovenije dopolnilo 40 let svojega obstoja in delovanja v slovenskem prostoru. Kot se za takšno visoko obletnico spodobi, je pripravilo dvodnevni program, sestavljen iz strokovnega in društvenega dela. Za to slavlje nam je KRKA, d.d. prijazno odstopila svojo dvorano na Dunajski cesti 65 v Ljubljani.

Prvi dan, to je v torek 1. decembra 2009, je bilo strokovno srečanje z naslovom Starejši bolnik in medsebojno delovanje zdravil – kaj ukiniti?, ki ga je sooblikoval in tudi vodil prof. dr. Jože Drinovec. Srečanje je bilo namenjeno zlasti zdravnikom, pa tudi medicinskim sestram in drugemu osebju, ki se pri svojem delu srečuje s starejšimi bolniki. Predavali so domači strokovnjaki s področja medicine in farmacije, ki so v svojih prispevkih in razpravah opozorili na pomembnost problematike in posebnosti uporabe zdravil v starosti, nezadostnost raziskav o delovanju in vplivih zdravil pri starejšem človeku, potrebo po boljšem poznavanju tega področja ipd. Vse to je potrdilo, da smo za tokratno strokovno srečanje izbrali zelo aktualno in koristno vsebino.

Udeležence je uvodoma s stanjem glede uporabe zdravil pri starejših bolnikih pri nas seznanil prim. mag. Jurij Fürst. Poudaril je, da se

poraba zdravil s starostjo in tudi sicer povečuje, tako po številu prejemnikov kot tudi količini predpisanih zdravil posamezniku. V zadnjem času se je namreč zmanjšalo število starejših oseb, ki dobivajo po 1 do 4 zdravila, povečalo pa število tistih, ki hkrati prejemajo od 5 do 15 in več zdravil. V letu 2009 je bilo v Sloveniji nad 2000 starejših, ki so hkrati prejeli 15 in več zdravil. Opozoril je tudi na pomanjkanje neodvisnega izobraževanja zdravnikov o farmakoterapiji. O posebnostih starejšega organizma (fiziologiji, farmakokinetičnih in farmakodinamskih posebnostih, stranskih pojavih), ki vplivajo na uporabo zdravil, je predaval prof. dr. Mišo Šabovič. Navedel je tudi najpomembnejša osnovna načela, ki jih je treba upoštevati pri predpisovanju zdravil starejšim. O interakcijah med zdravili ter med zdravili in boleznijo starejšega (te se pojavljajo v 8 do 30 %) je govoril prof. dr. Jože Drinovec. Povedal je, da verjetnost za nastanek interakcij obstaja že pri hkratnem jemanju več kot 4 zdravil. O vlogi hrane, prehranskih nadomestkov in dodatkov ter alkohola na delovanje zdravil je govorila mag. Nada Rotovnik Kozjek. Jemanje nekaterih zdravil lahko vpliva tudi na duševne motnje in obratno. O tem je spregovoril doc. dr. Aleš Kogoj, ki je med drugim opozoril, da kompleksna medicinska obravnava določenega dela starejših bolnikov kaže, da bi zanje potrebovali tudi primerneje izobražene strokovnjake – geriatre. Na tem mestu je bil v program uvrščen tudi pomemben prispevek mag. Urbana Grolegerja o sodelovanju bolnika pri zdravljenju, ki ga zaradi upravičene odsotnosti predavatelja žal ni bilo in so udeleženci dobili le pisni povzetek. Ta vsebina bo v obliki članka (kot tudi vsa druga predavanja s tega srečanja) objavljena v četrti knjigi iz zbirke

Bolezni in sindromi v starosti v prvi polovici leta 2010. Za usklajevanje zdravljenja in predlogov posameznih specialistov ter s tem tudi obvladovanje (zlasti zmanjševanje) polifarmacije je glede na svojo vlogo in položaj v zdravstvenem sistemu odgovoren predvsem izbrani osebni zdravnik, ki mora biti za to nalogo ustrezno usposobljen. O tem je govorila asist. mag. Nena Kopčavar Guček in med drugim poudarila nujnost sodelovanja bolnika, ki so mu lahko pri tem v koristno pomoč različni pisni pripomočki (lističi, opomniki). V zadnjem delu programa sta bila še dva prispevka farmacevtov. O svetovanju starejšemu bolniku v lekarni, vlogi farmacevta pri tem, izkušnjah in pogledih na to, vsebinskih vprašanjih možnih interakcij in stranskih pojavov, vključno z uporabo prehranskih dopolnil, ter o potrebnosti sodelovanja med zdravnikom in farmacevtom je predaval Boštjan Martinc. Prispevek je sprožil tudi nekoliko polemično razpravo o pristojnostih v procesu zdravljenja. O uvedenih in še načrtovanih aktivnostih Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za racionalizacijo nekaterih postopkov pri predpisovanju in izdajanju zdravil je poročala Majda Povše Konda.

V razpravi, ki je sledila, so udeleženci srečanja predvsem opozorili na pomanjkljivosti v ustreznem (neodvisnem) izobraževanju zdravnikov glede uporabe in predpisovanja zdravil, pa tudi o drugih geriatričnih vprašanjih. Znova je bilo poudarjeno, da bi potrebovali splošen učbenik za to področje, pa tudi inštitucijo, ki bi sledila potrebam (tudi raziskovalnim) na področju geriatrije, saj je uporaba zdravil le del celovitega zdravljenja starejšega bolnika. Opozorili so tudi na pomen zaupanja med zdravnikom in bolnikom za potek in uspeh zdravljenja.

Več udeležencev (11 zdravnikov, 6 medicinskih sester, 2 farmacevta in 6 drugih) je na koncu srečanja oddalo izpolnjene vprašalnike in po svoji presoji ocenilo vsebino in izvedbo programa. Splošna ocena praktično vseh je bila, da je bil program zelo primeren oziroma primeren ter

koristen. Nekateri bi si želeli tudi bolj praktičen pristop, predlagali so organiziranje učnih delavnic na to temo s konkretnimi primeri. Udeleženci so dali tudi več predlogov za vsebino naslednjih predavanj in drugih strokovnih srečanj.

Drugi dan (2. decembra 2009) je bila slavnostna seja skupščine društva, ki jo je uvedel lep koncert slovenskih in drugih ljudskih pesmi mešanega pevskega zbora SCT pod dirigentskim vodstvom Aleksandra Spasića. Po kratkem spominu na nekdanje zaslužne častne člane društva, ki smo jih v minulih letih izgubili, je sledilo uvodno predavanje akademika prof. dr. Jožeta Trontlja, predsednika SAZU, o pogledih na starost in staranje v 21. stoletju. Izjemno lepo, bogato in odmevno predavanje je dvorano napolnilo z nekim posebnim razpoloženjem. Spodbudilo je številne prisotne, da so se oglasili in v imenu različnih zavodov, organov in organizacij pozdravili naše srečanje, čeprav tega prvotno niso nameravali.

V nadaljevanju je skupščina imenovala tri nove častne člane društva, se zahvalila prizadevnim članicam in članom za njihov delovni prispevek v zadnjem desetletju, posebne zahvalne listine pa smo izročili tudi nekaterim državnim organom, zavodom in organizacijam za vsestransko podporo in pomoč pri delu društva v preteklem obdobju.

Prav na koncu sporeda tega dne je skupščina sklenila dati popolno podporo pobudi četrtne skupnosti Trnovo, da bi postavili spominsko obeležje v čast pokojnemu prof. dr. Bojanu Accettu v parku novega Centra starejših Trnovo, ki stoji na prostoru nekdanjega Inštituta za geriatrijo in gerontologijo in ga je profesor zasnoval ter dolgo tudi vodil.

Vsi članki na podlagi predavanj s strokovnega srečanja bodo objavljeni v četrti knjigi iz zbirke *Bolezni in sindromi v starosti*, predavanje predsednika SAZU pa bo uvodni članek k tej knjigi. Vsem zainteresiranim je v Gerontološkem društvu Slovenije (gds@siol.net) na voljo tudi še nekaj izvodov prvih treh knjig iz te zbirke.